

CONSIDERAȚII PRIVIND UTILIZAREA PROIECȚIILOR STEREOGRAFICE LOCALE LA REALIZAREA REȚELOR DE SPRIJIN NECESARE LUCRĂRILOR DE CADASTRU

M. Ortelecan*, V. Budiu*, Ana Ciotlăuș*, N. Pop*

REZUMAT

Lucrarea se referă la utilizarea proiecțiilor stereografice locale în lucrările de cadastru, la modul de obținere a coordonatelor stereografice locale din coordonatele stereografice 1970, cât și verificarea acestora

1. Considerații generale.

Pentru zonele unde deformațiile din proiecția stereografică 1970, depășesc valorile de $\pm 10-15$ cm/km și respectiv pentru lucrările de mare precizie (cadastrale, miniere, hidrotehnice sistematizare etc.), unde sunt necesare planuri la scări mari (1:1000, 1:500), pentru micșorarea deformațiilor ce apar datorită sistemului de proiecție, se impune utilizarea proiecțiilor stereografice locale

Proiecția stereografică locală derivă din proiecția stereografică 1970 și în consecință menține caracteristicile acesteia:

- elipsoidul de referință Krasovschi;
- coordonatele geografice ale centrului de proiecție ($\varphi = 46^\circ$, $\lambda = 25^\circ$),
- coordonate rectangulare ale centrului de proiecție ($X = 500.000$ m, $Y = 500.000$ m);
- raza medie de curbură pentru centrul de proiecție $R_0 = 6\,378,956681$ Km;
- orientarea axei X pe direcția nord și axei Y pe direcția est;
- modulul de deformare în centrul de proiecție $\mu = 0.999750$;
- conservă unghiurile, fiind deci o proiecție conformă

Proiecția stereografică 1970, fiind o proiecție conformă, din punct de vedere al deformațiilor, păstrează nedeformate unghiurile și deformează lungimile. La lungimea de 201.718 km față de centru de proiecție, deformațiile sunt nule (cercul deformațiilor nule), cresc în valoare negativă spre centru de proiecție, unde ating valoarea de $-0,25$ m/km, iar spre exterior deformațiile cresc în valoare pozitivă, ajungând la Beba Veche și Sulina la valori de peste 0,60 m/km.

Planul stereografic local se consideră paralel cu cel al proiecției stereografice 1970, este secant în punctul central al zonei de ridicat și ca atare adâncimea și lungimea razei de secanță diferă față de proiecția Stereo 1970.

2. Deducerea relațiilor de calcul ale coordonatelor din sistemul local

Pentru transformarea coordonatelor rectangulare ale punctelor geodezice din sistemul de proiecție stereografic 1970 într-un sistem de proiecție local se parcurg mai multe etape printre care se pot aminti:

- 1) alegerea unui punct central al zonei de de ridicat;
- 2) calculul coordonatelor centrului de greutate;

* Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară Cluj-Napoca

- 3) calculul distanței de la centrul de proiecție până la centrul de greutate;
- 4) calculul coeficientului k_1 pentru transformarea coordonatelor stereografice 70 în coordonate stereografice locale;
- 5) transformarea coordonatelor stereografice-1970 în coordonate stereografice locale;
- 6) verificarea transformării

2.1. Punctul central al zonei de ridicat poate fi un punct geodezic de coordonate cunoscute, materializat pe teren, sau centrul de greutate al zonei;

2.2. Pentru a calcula centrul de greutate, se aleg mai multe puncte pe perimetrul zonei de ridicat și se aplică relațiile

$$X_G = \frac{[X_i]}{n}; \quad Y_G = \frac{[Y_i]}{n} \quad (1)$$

unde:

$[X_i]$ – suma absciselor punctelor geodezice;
 $[Y_i]$ – suma ordonatelor punctelor geodezice;
 n – numărul punctelor

2.3. Distanța de la centrul de proiecție până la centrul de greutate se calculează cu relația:

$$s = \sqrt{\Delta x^2 + \Delta y^2} \quad (2)$$

unde:

$$\Delta x = X_G - X_0; \quad \Delta y = Y_G - Y_0 \quad (3)$$

în care:

X_G, Y_G – coordonatele centrului de greutate (punct mijlociu);
 X_0, Y_0 – coordonatele centrului de proiecție;

2.4. Calculul coeficientului k_1 pentru transformarea coordonatelor stereografice 70 în coordonate stereografice locale:

$$k_1 = \frac{1}{1 + \frac{s^2}{4R_0^2} - \frac{1}{4000}} \quad (4)$$

unde:

s – distanța de la centrul de proiecție la centrul de greutate;
 $R_0 = 6\,378,956681$ Km (raza medie de curbură a elipsoidului pentru centrul de proiecție).

2.5. Transformarea coordonatelor rectangulare stereografice-1970 în coordonate stereografice locale:

$$x_{loc} = X_0 + k_1 \Delta x, \quad y_{loc} = Y_0 + k_1 \Delta y \quad (5)$$

unde:

x_{loc}, y_{loc} – coordonate locale.

2.6. Verificarea transformării utilizând calculul orientărilor și distanțelor dintre puncte în cele două sisteme, precum și transformarea inversă din plan local în proiecția stereografică 1970

În vederea aducerii coordonatelor din sistemul local în sistemul Stereografic -1970 se calculează coeficientul de conversie:

$$k_2 = \frac{1}{k_1} \tag{6}$$

Apoi se transformă coordonatele locale în coordonate Stereo -1970:

$$X = X_0 + (x_{loc} - X_0)k_2; \quad Y = Y_0 + (y_{loc} - Y_0)k_2 \tag{7}$$

unde:

$X_0 = 500.000 \text{ m}$
 $Y_0 = 500.000 \text{ m}$

3. Studiu de caz

Pentru exemplificarea transformării coordonatelor din sistemul stereografic 1970 în sistemul local, în tabelul 1 sunt date coordonatele în sistemul STEREO-70. Punctele alese sunt distribuite aproximativ pe perimetrul mun. Cluj-Napoca (fig.1)

Aplicând formulele (1) s-au calculat coordonatele centrului de greutate al zonei (X_G, Y_G), care se situează în apropierea catedralei. Sf. Mihail.

Cu formulele (2),(3) s-a calculat distanța de la centrul de proiecție la centrul de greutate ($s = 137,888 \text{ km}$), în funcție de care s-a calculat coeficientul de transcalcul, cu ajutorul relației (4), $c = 1,00013320$

Tabelul 1

Den.pct.	X	Y
Pipa	590814,830	398766,730
Hoia	586465,380	388398,377
DI.Gârboului	582655,960	387007,000
Steluța	590449,220	391928,280
La Bazin	584181,450	391671,640
DI.Borzaș	586099,150	399284,500
G	586777,665	392842,755

Utilizând relațiile (5) s-au calculat coordonatele punctelor în sistemul de proiecție local (tabelul 2)

Tabelul 2

Den.pct.	x	y
Pipa	590826,927	398753,245
Hoia	586476,898	388383,511
DI.Gârboului	582666,970	386991,949
Steluța	590461,268	391913,884
La Bazin	584192,663	391657,210
DI.Borzaș	586110,619	399271,084
G	586789,224	392828,481

Pentru verificare s-au calculat orientările și distanțele în sistemul de proiecție STEREO -70 (tabelul 3) și în sistemul local (tabelul 4)

Tabelul 3

Den.pct.	X [m]	Y [m]	$tg\theta$ θ	D [m]	Corecția regională [m/km] Corecția totală	Dist corectate D' [m]
G	586777,665	392842,755			0,1332	
Pipa	590814,830	398766,730	1,46736			
	4037,165	5923,976	61,91748	7168,8344	0,9548	7169,7892
G	586777,665	392842,755				
Hoia	586465,380	388398,377	14,2318			
	-312,285	-4444,378	295,5341	4455,3354	0,5934	4455,9288
G	586777,665	392842,755				
Di.Gârboului	582655,960	387007,000	1,415859			
	-4121,705	-5835,754	260,8522	7144,5422	0,9516	7145,4937
G	586777,665	392842,755				
Steluța	590449,220	391928,280	-0,24907			
	3671,555	-914,474	384,4599	3783,7256	0,5039	3784,2296
G	586777,665	392842,755				
La Bazin	584181,450	391671,640	0,451085			
	-2596,215	-1171,114	226,9772	2848,1295	0,3793	2848,5088
G	586777,665	392842,755				
Di.Borzaș	586099,150	399284,500	-9,493888			
	-678,515	6441,746	106,6809	6477,3812	0,8627	6478,2439

Tabelul 4

Den.pct.	x [m]	y [m]	$tg\theta$ θ	D [m]	Dif.pe orientari $\Delta\theta$	Dif. pe distanțe ΔD [m]
G	586789,224	392828,481				
Pipa	590826,927	398753,245	1,46736			
	4037,703	5924,765	61,91748	7169,7893	0,0000	0,0001
G	586789,224	392828,481				
Hoia	586476,9	388383,51	14,2318			
	-312,327	-4444,970	295,5341	4455,9288	0,0000	0,0000
G	586789,224	392828,481				
Di.Gârboului	582666,970	386991,949	1,415859			
	-4122,254	-5836,532	260,8522	7145,4938	0,0000	0,0001
G	586789,224	392828,481				
Steluța	590461,27	391913,88	-0,24907			
	3672,044	-914,596	384,4599	3784,2297	0,0000	0,0001
G	586789,224	392828,481				
La Bazin	584192,66	391657,21	0,451085			
	-2596,561	-1171,270	226,9772	2848,5089	0,0000	0,0001
G	586789,224	392828,481				
Di.Borzaș	586110,62	399271,08	-9,49389			
	-678,605	6442,604	106,6809	6478,2441	0,0000	0,0002

SCHITA RETELEI DE TRIANGULATIE

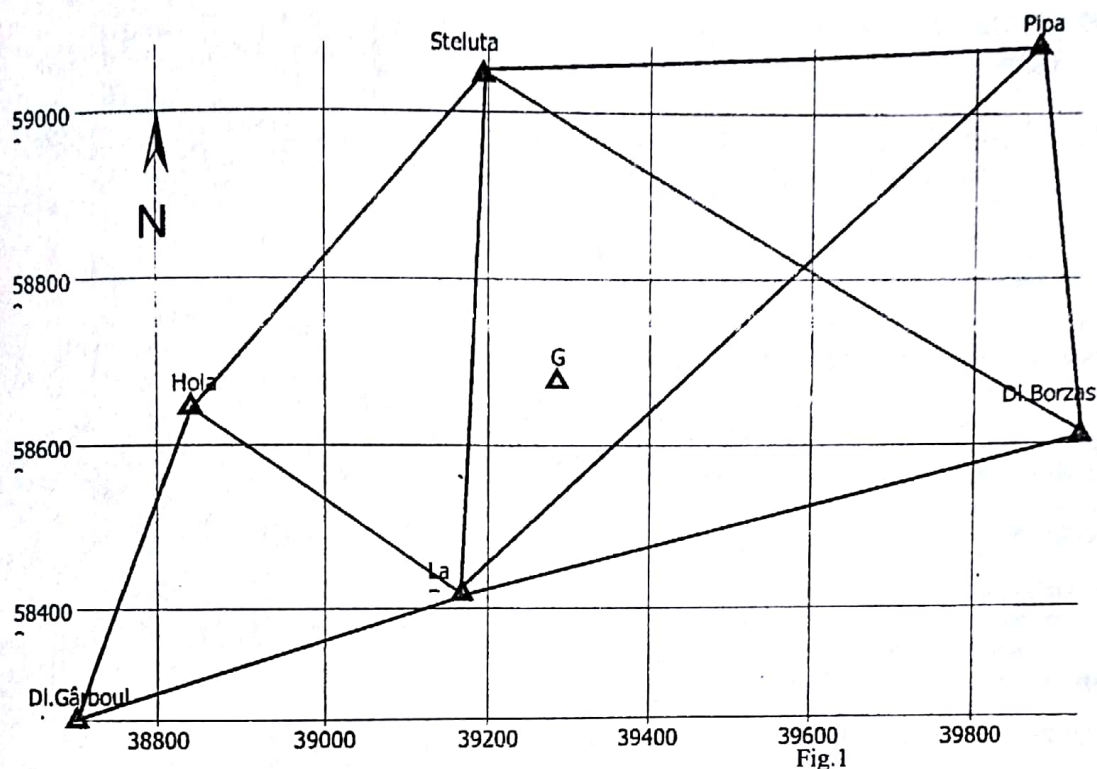

Fig.1

În vederea transformării inverse, se calculează cu relația (6) coeficientul de conversie $k_2 = 0,9998668$, cu ajutorul căruia, prin intermediul relațiilor (7) se calculează coordonatele stereografice 1970. Valorile obținute sunt cele inițiale, prezentate în tabelul 1.

Comparând valorile orientărilor din tabelele 3 și 4 se remarcă faptul că acestea sunt identice în ambele sisteme de proiecție.

Comparând distanțele calculate, în cele două sisteme, se constată că distanțele din proiecțiile locale (distanțe corectate) se obțin din cele stereografice 1970, prin aplicarea corecțiilor totale, care se obțin din corecția zonală unitară, luată cu semn schimbat și distanțele exprimate în kilometri.

4. Concluzii

Proiecțiile stereografice locale, realizate prin suportul prezentat, sunt proiecții conforme din punct de vedere al deformațiilor, cu deformații liniare ce satisfac cerințelor de precizie impuse la realizarea obiectivelor cadastrale și nu numai.

În cazul proiecției stereografice 1970, deformațiile zonale sunt negative până la cercul deformațiilor nule și pozitive dincolo de acesta, și ca o consecință a acestora, corecțiile de aducere a distanțelor în planul de proiecție local, sau pe elipsoid, vor fi pozitive până la cercul deformațiilor nule și negative dincolo de acesta.

BIBLIOGRAFIE

- [1] Ortelecan, M., V. Budiu, Ana Ciotlăuș., Utilizarea proiecțiilor stereografice locale în lucrările de cadastru imobiliar, RevCAD Nr.3, Ed. Aeternitas Alba Iulia, 2003
- [2] Dima Nicolae : Geodezie, Litografia Institutului de Mine Petroșani, 1985
- [3] Gagea L., ș.a. : Cartografie, E.D.P. București, 1993